

У ЗМІ розповіли про причини й наслідки кадрового голоду на ринку праці України під час війни

Читати на англійській

У ЗМІ розповіли про причини й наслідки кадрового голоду на ринку праці України під час війни

Зміни в економіці, які відбулися через руйнування виробничих потужностей, вилід українців за кордон та переміщення у межах України посилюють диспропорції на ринку праці. Тобто кваліфікації, які пропонують працівники, не відповідають потребам роботодавців.

Після початку повномасштабної війни одним із сегментів суспільних відносин, який зазнав в Україні значної трансформації, став ринок праці. Виклики невизначеності в умовах боєвих дій, звуження поля застосування праці, його структурні та якісні зміни, насичені потоки вимушених переселенців і мобілізація поглибили проблеми у сфері зайнятості. І навіть після закінчення війни подолати їх буде не так просто.

За інформацією Конфедерації роботодавців України, з початку повномасштабного вторгнення ринок праці втратив майже 5,5 млн працездатних українців, що становить приблизно 30% наявної на той момент робочої сили.

Якщо до повномасштабного вторгнення чисельність працездатного населення України становила 17,4 млн людей (8,3 млн жінок і 9,1 млн чоловіків), то після – впродовж 2022 року скоротилася до менш як 12 мільйонів. Близько 1 млн громадян було мобілізовано на захист держави, ще 4,6 мільйона (з них 3,2 мільйона – жінки працездатного віку) опинилися за межами України.

До великої війни в Україні на популярних кадрових порталах кількість резюме була приблизно вдвічі більшою за кількість вакансій. Наприклад, у квітні 2021 року на 48,2 тис. вакансій припадало 99,3 тис. резюме. В лютому 2022-го ситуація кардинально змінилася. Кількість вакансій тимчасово впала вдвісттеро, а на одну вакансію було вже понад 11 претендентів. У липні кількість резюме знятула піку в 152,8 тис., тоді як вакансій – менше 20 тисяч. Знайти роботу було вкрай складно.

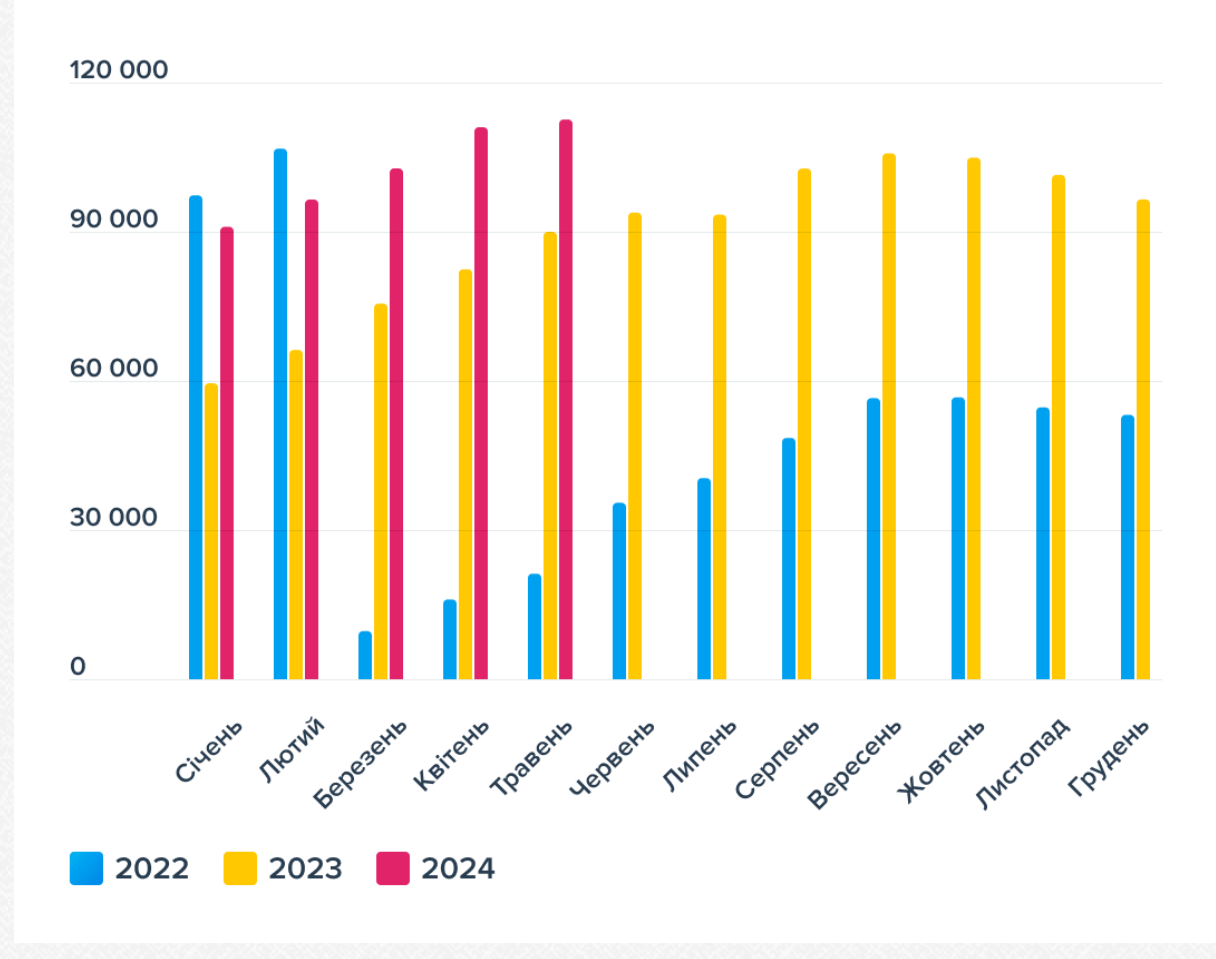
Війна відкриває вакансії

Однак вищезадане скорочення кількості працездатних осіб майже на третину та поступове відродження виробництва за два роки кардинально змінили ситуацію на ринку праці. Цього року, починаючи з березня, сайти з пошуку роботи вже три місяці поспіль фіксують рекордну кількість вакансій – у понад 100 тисяч з початку великої війни.

Наприклад, на агрегаторі work.ua 25 червня вона зрівнялася з тією, що була в першій половині лютого 2022 року: понад 106 тис. Аналогічна ситуація на платформі govata.ua: понад 108 тис.

Перед цим, у травні, роботодавці розмістили на сайті work.ua 113 016 пропозицій роботи, що на 2% більше, ніж у квітні.

Динаміка вакансій з січня 2022 року до травня 2024 року

«Співвідношення вакансій та резюме сягає критичного рівня. Якщо до повномасштабної агресії на одну вакансію припадало дві кандидатури, то зараз це співвідношення практично один до одного», – зазначила провідна експертка соціальних та гендерних програм Центру Разумкова Ольга Пищуліна.

Безробіття відступає?

Таке вирівнювання попиту і пропозиції робочої сили впливає на рівень безробіття. Якщо у 2022 році його показник сягав 21,1%, то за минулий рік він зменшився до 18,2%, а в поточному, за прогнозом Нацбанку, скоротиться до 14,2%. Подібна динаміка спостерігатиметься і наступні два роки.

З прогнозом НБУ, у 2026 році рівень безробіття знизиться до 10,6% (з 18,2% – у 2023 році).

Національний банк України За матеріалами квітневого Інфляційного звіту НБУ

Дисбаланси ринку праці

Та водночас на ринку праці спостерігаються і негативні тенденції. Зокрема, тривожним фактиці називають той факт, що безробіття набуває ознак структурного.

«Зміни в економіці, які відбулися через руйнування виробничих потужностей, вилід українців за кордон та переміщення у межах України посилюють диспропорції на ринку праці. Тобто кваліфікації, які пропонують працівники, не відповідають потребам роботодавців».

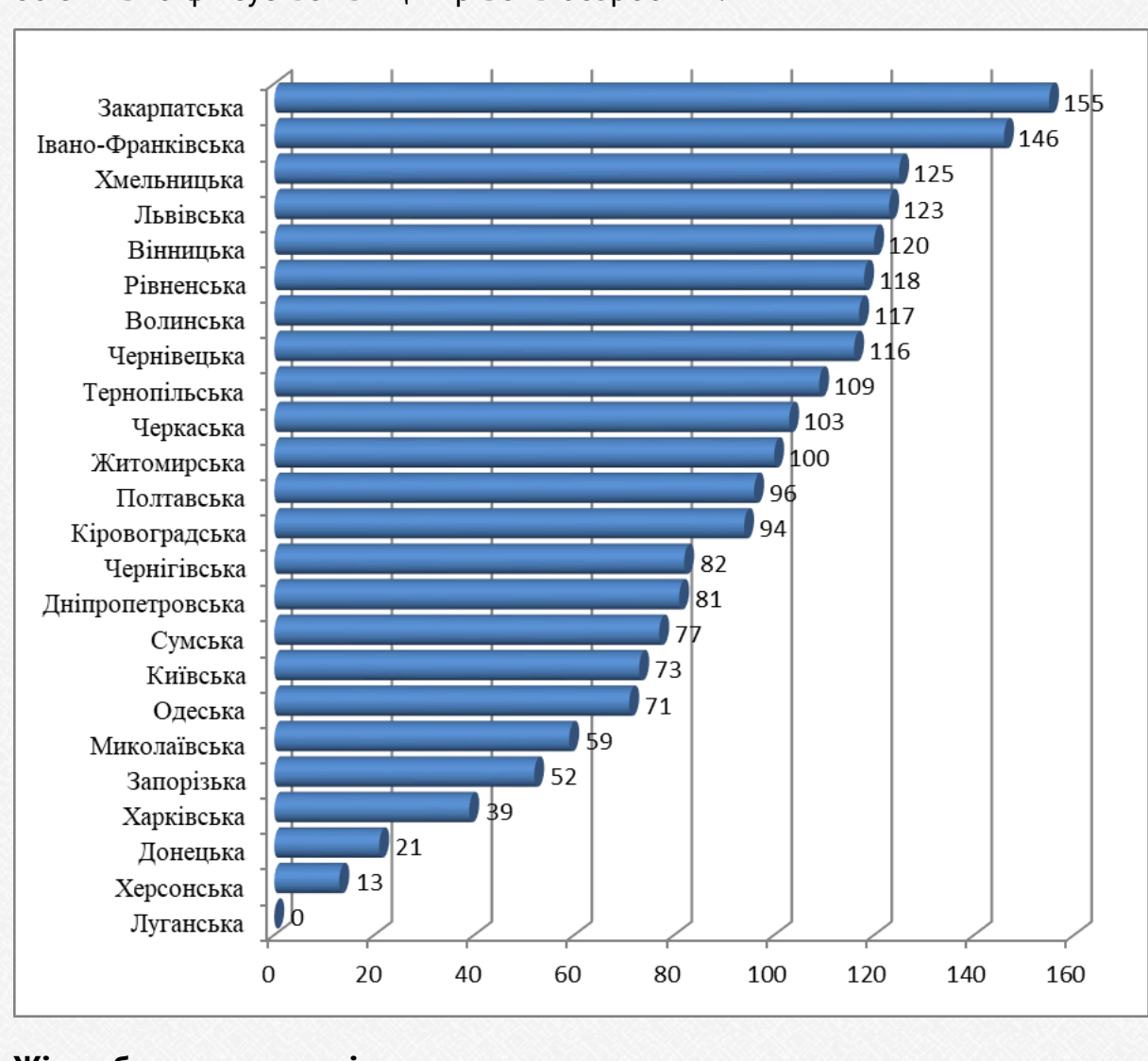
Наприклад, якщо працівники металургійних комбінатів переїзять на захід України, вони не можуть знайти там роботу за професією, тому що там просто немає таких потужностей», – розповіла під час міжнародної конференції «Відбудова України: про людей і для людей» начальниця відділу аналізу реального та фіскального секторів Департаменту монетарної політики та економічного аналізу Національного банку України Наталія Колесніченко.

Під час цього заходу йшлося і про те, що, незважаючи на стабілізацію ринку праці, Україна продовжує стикатися з великим територіальним дисбалансом. Через безпекові ризики бізнес релюкується здебільшого у західні регіони – там можна спостерігати найбільшу пропозицію вакансій. Натомість що ближче до лінії фронту – то складніша ситуація на ринку праці.

За даними work.ua, станом на січень 2024 року, якщо порівняти з люتم 2022 року, за кількістю пропозицій роботи ринок праці в Україні відновився на 93%. Але відродження відбувається нерівномірно в регіональному розрізі.

Порівняно з довоєнними показниками, найбільше зростає кількість вакансій у Закарпатській (155%), Івано-Франківській (146%), Хмельницькій (125%), Львівській (123%), Вінницькій (120%), Рівненській (118%) та Чернівецькій (116%) областях. За абсолютною кількістю пропозицій роботи незмінними лідерами є: Київська (50 913 вакансій), Львівська (8 473), Дніпропетровська (8 452), Одеська (5 752) та Харківська (3 347) області. У зазначених областях зосереджено 63% усіх вакансій.

Однак у тих регіонах, які пролягають до кордону РФ і зазнають регулярних обстрілів, говорити про довоєне відновлення числа пропозицій роботи зарано, і там об'єктивно фіксується вищий рівень безробіття.

Жінок беруть у машиністки

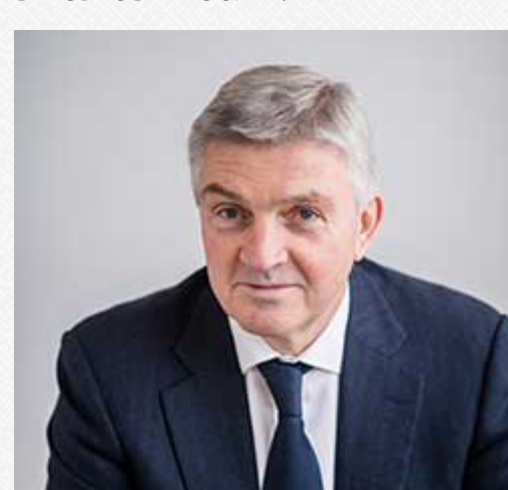
Ще один перехід на ринку праці пов'язаний з мобілізацією. Через відправлення до війська чоловіків на їхні спеціальності роботодавці змушені брати жінок. В Одесі, наприклад, міська влада хоче посадити за кермо комунальних автобусів жінок, бо водіїв-чоловіків не вистачає. А в Києві їм пропонують роботу машиністок поїздів метрополітену. Жінок також запрошують на посади охоронців, водіїв таксі, водіїв-експедитерів, шліфувальниць по дереву. Раніше ці вакансії були суто чоловічими.

Хоча таку зміну підшукати не просто. Як зазначає HR-експертка та кар'єрна консультантка Тетяна Пашкіна, ринок праці України найбільше постраждав через жінок, які після 24 лютого 2022 року разом із дітьми поїхали за кордон, рятуючись від війни.

«Тоді рахунок йшов на мільйони таких жінок. Зараз жінок-військових – декілька десятків тисяч, і ці цифри геть непропорційні. І відповідно для ринку праці це, як слону дріб. Тому що у більшості випадків жінки, які поїхали за кордон, не залишилися працювати на українського роботодавця. Лише 13-17% працювали на український ринок на початку війни, скільки зараз – невідомо. Наші жінки намагаються адаптуватися за кордоном та знайти місцевого роботодавця, а ще не сплатувати подвійне мито. І це нашому ринку праці аж ніяк не допомагає», – пояснює Пашкіна.

Тіньовий ринок праці

З мобілізацією пов'язано й те, що за останні півтора року з офіційного ринку праці в Україні звільнилися приблизно 1,5 млн працівників через необхідність стати на військовий облік.

Таку цифру називає президент Конфедерації роботодавців України Олексій Мірошніченко.

«Люди не хочуть офіційно працевлаштуватися. По одній простій причині. Вони знають, що офіційне працевлаштування військовозобов'язаних – це сразу облік. І це перша причина переходу економіки в тінь. За нашими даними, приблизно 1,5 мільйона людей є в останній півтора року просто звільнилися з офіційного ринку праці», – зазначив він.

За словами Мірошніченка, ці люди не виїхали, вони не ухилялися, але уникають офіційного обліку.

Він вважає, що в Україні дуже мало говорять про тіньовий ринок праці.

«За читав останні дані, це близько 3 мільйонів чоловіків. Ось куди держава повинна спрямувати свої зусилля, а не йти найлегшим шляхом. Підприємство «біле» нормально працює, платить податки, давайте будемо тут шукати працівників для мобілізації», – зазначив Мірошніченко.

Він наголосив, що в основі бронювання має бути збереження підприємства.

«Це найголовніше. Це те, про що говорять і президент, і прем'єр. Він ще про одну цікаву цифру сказав. Що на одного нашого воїна мінімум 8 працівників повинні працювати в економіці. А подивіться скільки всього в нас зараз офіційно працевлаштовано в Україні. Всього-на-всього 10 мільйонів, які повинні забезпечити мільйон людей, які перебувають у збройних силах. І в нас ще є 10,8 млн пенсіонерів, яких теж треба утримувати за рахунок тієї ж економіки. А ще 2,7 мільйона людей з інвалідністю є. Тобто це велика проблема, яку треба збалансувати», – каже експерт.

На роботу – до війська

За словами Тетяни Пашкіної, в умовах війни набуває динаміки військовий рекрутинг. На сайті work.ua є окремих розділ щодо того, яких професій потребує армія. Шукають фахівців, що будуть задіяні на нутрі, а також тих, хто працюватиме на їхню підтримку, але подалі від лінії фронту. Потрібні оператори дронів, хіміки, медики, водії та інші професії.

«Я вважаю, що це нормальна хоча й трохи незвична для нас практика. Звідки ж ми ще візьмемо людей для війська? Не тягти ж їх за руки та ноги з автобусів, як це зараз роблять представники ЦИК та ЦВІ! Процес мобілізації має бути плановий, відповідно до потреб армії», – зауважує Тетяна Пашкіна.

Висновки і перспективи

Ситуація на ринку праці напряму залежить від того, коли закінчиться війна і як розвиватиметься країна після неї. Як значаючот фактиці, якщо буде економічний бум, то багато мігрантів повернуться до України. За іншого розвитку економіки може виникнути протилежна ситуація: багато родин зостануться перед вибором, де вони возз'єднаються після зняття обмежень на вільний виїзд чоловіків за кордон – в Україні чи за її межами.

Наразі ж економіка України вже відчуває істотне скорочення професіоналів, які отримали спеціальну підготовку, 60% жінок, які сьогодні перебувають за межами України, мають вищу освіту. Відтік професійних кадрів відбувається в 8% професій сфери. Лише в сфері охорони здоров'я дефіцит становить майже 8% професійних кадрів.

А ще, крім описаних вище, постають і нові загрози для трудового потенціалу України. Головна з них – зростання кількості осіб з інвалідністю. За останніми даними, таких людей в Україні вже близько як 3 мільйони осіб, понад три чверті з них – працездатного віку.

Друга загроза для трудового потенціалу – достроковий вихід на пенсію. Це явище стало більш поширеним у останній рік. Очікується, що скорочення війни також раніше виходитимуть на пенсію – у 50-55 років. Це означає скорочення трудового потенціалу України у середньостроковій перспективі.

На думку президента Конфедерації роботодавців України Олексія Мірошніченка, подолати дефіцит на ринку праці може допомогти залучення до роботи ветеранів, пенсіонерів, ветеранів, студентів та роботація економіки:

«Ситуація на ринку праці складна і має багато викликів. В умовах війни, повітряних тривог, міграції та перебоїв з електроенергією бізнес намагається зберегти спроможність працювати з урахуванням задоволення мобілізаційних потреб. Цей виклик найбільш догнотриувалий – нестача кваліфікованих кадрів відчуватиметься ще довгий час. Україні необхідно оцінити весь доступний трудовий ресурс, який міг би замінити тих, хто пішов на фронт».

Автор: Сергій Олійник

dif.org.ua

Теги: Ринок праці, ринок праці, роботодавці, роботодавці, Робота, Нападение России на Украину, Напад Росії на Україну, Війна, Війна

Аліна Кравченко
ЖУРНАЛІСТ, ОГЛЯДАЧ

12 лютого 2024 г., 14:12 • Перегляди: 2178 • Коментарі: 0

Роздрукувати • Надіслати товаришу

Коментарі:

коментарів powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2024
Мільярди на крові під маскою меншачства як військи: Трухан Володимир Литвини дегаляту дубайські ка...
Група «Авако» піддав ООН

13.05.2024
METTMANN PUBLIC COMPANY LIMITED
Розшукуваний бізнесмен Борис Ушеревич через кіпрсько-іспанський ландромат...
#РЖД #Кіпр #Кіпр

ЦЕНЗУРА
ЯК ОБИТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

- 13:05 **Верховна Рада скасувала ПДВ на закупівлю казначейським комплексів для ЗСУ**
- 13:00 **Рада ратифікувала меморандум з ЄС: скасування пільг на податки, 5% військового збору та реформа ОПК**
- 12:55 **Латвія почала встановлення фортифікаційних споруд «зуби дракона» на кордоні з РФ**
- 12:49 **«Цілісткі заяви не обговорюю»: Лавров відмовився коментувати заяву Каллас щодо обмеження армії РФ у разі переговорів**
- 12:44 **Конфлікт через трек про ТЦК: у Кременчуці військові та активісти приїхали на концерт реперів**
- 12:40 **Плануйтеся на наш канал в Telegram. Оперативно про головне**
- 12:40 **Фрідлі Мерц посів останнє місце в топ-20 політиків Німеччини**
- 12:33 **Найбагатший пенсіонер країни Сергій Ківалов з'явився в полі за понад 52 тисячі гривень**
- 12:26 **Кінець епохи «лужниковців»: Як суди ліквідували казино в Premier Palace та заблокували болгарську сцену «Нікче»**
- 12:22 **Мобілізація в Одесі: чоловікам на доріжки авто перекидають дубові та витягають просто з машини**
- 12:18 **У Києві шахраї під виглядом еперверкі СБУ» вимагали майже 11 мільйонів гривень у 83-річного професора**
- 12:13 **Не набрали голосів: Верховна Рада відкинула законопроект про демариналізацію нормотрафії**
- 12:08 **У Дніпрі затримали рецидивіста за підгозов у вбивстві та зґвалтуванні 11-річного хлопчика**
- 11:59 **Вирок за хабарі: експертка фітосанітарної безпеки Тернопільщини Паньківська засудила до 5,5 року в'язни**
- 11:54 **Забрали єдиного годувальника: В Харкові смія і в 8 дільни заявляю про мобілізацію батька**
- 11:51 **Жорник реванші: президент ВВС підтримав дії рефери у бою Усика з Верховенем**
- 11:44 **Коригував ворожі удари: СБУ затримала неповнолітнього агента РФ на Харківщині**
- 11:40 **Дипломатична служба ЄС офіційно випустила заяву Каллас: щодо «визаду» посольства США з Києва**
- 11:35 **Ядерна парасолька Парижа над Осло: Франція та Норвегія підідали історичну оборонну угоду**
- 11:29 **ШІ на службі в шахраї: в Одесі ліквідували мережу сайт-центрлів, що використовували DeepFake**
- 11:23 **«Хватить від війни в самому пеклі»: військовий поксив, чому деякі чоловіки досі не евакуувалися з Костянтинівки**
- 11:17 **Штраф замість конфіскації: львівський суд повернув водіюві 84 літри неспелено везеної оливкової олії**
- 11:10 **Доходи від бізнесу дружини та нова нерухомість: що задекларував головний податковий аудитор Юрій Васюк**

Теги новин

COVID-19 агресія Росії Атака Війна

Война ВСУ вторгнення

Доля Тарна Днібас дпм Зеленський ЗСУ Київів Киє коронавірус Корупція

Напад Росії на Україну Нападение России на Украину окупанти окупанти Порошенко Путин Росія

Росія св США Україна Україна ЧП Злиднення коронавірус

Наші опитування

Чи вірите ви, що Доналд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування Показати всі опитування на сайті

